

אורות השבת

גליון מס' **1144**

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע

מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

"שבת בראשית"

פרשת השבוע
בראשית

עורך
הרב עוזיאל אדרי

מתורתו של רב העיר מו"ר הגאון רבי יהודה דרעי זצוק"ל

מצא אשה - מצא טוב

זָכַר וַיִּנְקְבָה בְרָאָם וַיִּבְרָךְ אֹתָם וַיִּקְרָא
אֶת שְׁמֵם אֲדָם בְּיוֹם הַבְּרָאָם
(בראשית ה, ב)

כל אדם שאין לו אשה, אינו נקרא אדם, שנאמר
זכר ונקבה בראם... ויקרא את שם אדם.
(יבמות טב, ב)

שלמה המלך ע"ה ראה באשה את מקור כל הטוב, עד שקם ודרש 'מצא אשה מצא טוב' (משלי יח, כב). ואכן גמי ערוכה היא לפנינו (יבמות טב, ב): 'א"ר חנילאי כל אדם שאין לו אשה, שרוי בלא שמחה בלא ברכה בלא טובה וכי' במערבא אמרי בלא תורה בלא חומה!... וגדולה מזו הוסיף שם רבי אלעזר (סג, א): 'כל אדם שאין לו אשה, אינו נקרא אדם, שנאמר זכר ונקבה בראם ויקרא את שם אדם'. ובמדרש (בראשית רבה יז, ב) הוסיפו על כל אלו גם 'בלא שמחה בלא כפרה בלא שלום בלא חיים', עיי"ש. ואם לא די בזה הרי שבוזוה"ק הוסיפו 'בלא יראה בלא עונה בלא חסד', עיי"ש. הנה כי כן מפורש, שהאשה היא מקור הברכה של האדם בכל דבר וענין - הן ברוחניות והן בגשמיות, ולא עוד אלא שבלעדיה אינו בכלל אדם וגם אינו נמנה בין החיים! [והנה הטור בפתח ספרו אבן העזר העתיק ברייתא זו, אך הוסיף בה גם 'בלא דירה'. ותמה עליו הבית יוסף ורבינו כתב בלא דירה במקום בלא שמחה ולא ידעתי טעמו', עיי"ש. ועיין במפרשי הטור מ"ש ליישב בזה. ובדרך מליצה אמרתי, הרי הטור היה מבני אחינו האשכנזים אשר לפי הנהוג אצלם חתן טוב דורש דירה כנתיא לשידוך, ולכן אמר כל השרוי בלא אשה נמצא ששרוי הוא בלא 'דירה'. אך הביי היה מאחינו הספרדים אשר לא נשמע כדבר הזה במקומותיהם, ועל כן תמה 'לא ידעתי טעמו!'. ולכן בצדק קבע שלמה בחכמתו 'מצא אשה - מצא טוב'. אך מה נעשה שהוא עצמו כתב (קהלת ז, כו) 'ומוצא אני מר ממות את האשה', וזה סתירה גמורה הן לדברי עמנו והן לדברי כל המאמרים הנ"ל. וכבר עמדו בזה הדרשנים, וכל אחד ביאר תעלומה זו כידי ה' הטובה עליו.

ומקדמא דנא שמעתי בזה פירוש מפורסם, הדתכות במשלי מדבר בשתי מציאות 'מצא' אשה 'מצא' טוב. והיינו כשהמציאה היא הדדית - שכל אחד רואה במעלת השני ולא בחסרונו עד שהם רואים כי בזה את מציאת חייהם, הרי שזהו המתכון לחיי נישואין מאושרים לאורך ימים. ברם אם המציאה היא חד סטרית - 'ומוצא אני', כלומר המציאה היא רק של הבעל אך האשה אינה רואה בבעלה את מציאת חייה (או להיפך), זהו המתכון להרס וחורבן הבית - 'ומוצא אני מר ממות את האשה'.

ואמרת יאירו דברים הלעטים פירוש זה, במדרש אגדה ששמעתי מקדמא דנא אודות בניית ביהמ"ק. הדנה מקדש שלמה נבנה ע"י מאות אלפי פועלים! כמבואר בכתובים (מלכים א - ה, כט-ל): 'ויהי לשלמה שבעים אלף נושאי סבל ושמונים אלף חוצב בהר, לבד משרי הנציבים לשלמה אשר על המלאכה שלושות אלפים ושלש מאות הרודים בעם העושים במלאכה'. הרי לפנינו מאה וחמישים אלף רק לחציבת האבנים והובלתם, ונוסף עליהם שלושות אלפים ושלש מאות מנהלים עובדי אשר לבודאי היו אלפים רבים תחת פיקודם. והנה כאשר ישב שלמה על כסא מלכותו לפקח על גמר המלאכה של הבית הגדול והקדוש, שמע זוג יונים אשר ישבו לבטח בקינים הקטן ואמר הזכר לנקבה: 'הידעת יונתי תמתי שיכול אני לסתור את כל הבית הזה במחי כף אחת, ושלמה אשר כידוע הבין גם את שפת העופות, נדהם לשמע דברי ההתרברבות הללו, זימן מיד את היונה 'היגבורי' ונעזר בו: כיצד יש בכוחך הדל לסתור בניין כה גדול. השיב לו היונה, 'אדוני המלך הלא מובן מאליו שאין בדברי כלום וזאת הרושם אותו הנני מבקש להרשים את זוגתי היחידה: הבין המלך את כוונתו ושחררו. וכשהחן היונה לקינו שאלה אותו זוגתו בחרדה, 'מה המלך הטיח בך'. השיב לה, 'אל תשאלי כמה הוא החתן בפני שלא אהרס את ביתו... ואכן יש באגדה זו כדי לרמוז על יסודות שלום ושלום בין בני הבית, והוא שאפילו בית גדול וקדוש ככל שיהיה כדוגמת בית המקדש, יכול חלילה לקרוס תחתיו אם לא יהא משותף על יסודות של אהבה ואחוה והערכה הדדית. והוא שאמרו 'ולא יבנה אלא באהבת חיים'!

ובזה יאירו דברי התלמוד (ברכות ה, א) אודות מנהגי בני מערבא שהיו שואלין את החתן מיד לאחר הנישואין 'מצא או מוצא', כלומר האם זכית באשה אשר נאמר עליה 'מצא אשה מצא טוב' או חלילה 'מוצא אני מר ממות את האשה'. וכבר תמחו כל המפרשים על פשר שאלה מורה זו אשר חלילה מזמינה דיבור לשון הרע, ועיין בחפץ חיים (שמירת השלשון כלא א הלכה יח) מ"ש ליישב תמיהה זו. וביותר יפלא, וכי היאך יוכל החתן להכיר כבר בראשית נישואיו את מעלת זוגתו, והלא מן הראוי היה לשאול שאלה זו לאחר פרק זמן ארוך יותר. ברם לדברינו יובן היטב, שכן אין זו חלילה שאלה של סקרנות המזמינה תשובה על טיב הכלה, אלא יש כאן הוראה והדרכה לחתן בראשית דרכו, דע לך חתן שבידך המפתח להנהיג את ביתך בדרך של אחזות ואהבה הדדית המובילה ליעד הנכסף של 'השראת השכינה'!

מנחם סיון "אורות הפור"א

דבר יו"ר המועצה הדתית

התחלה מחודשת

פרשת בראשית פותחת במילים "בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ". **מפרשים רבים עומדים על השאלה** מדוע פותחת התורה דווקא בבריאת העולם ולא במצוות? **התשובה היא** שהפסוק הזה מלמד אותנו יסוד גדול - כל הבריאה כולה היא יסוד לאמונה, להכרה שיש בורא ומנהיג לעולם. **אך מעבר לכך יש כאן גם מסר אישי** בכל שנה כשאנו קוראים את פרשת בראשית, זו הזדמנות להתחלה חדשה. כשם שהעולם נברא מחדש באותו "בראשית", כך גם כל יהודי יכול לפתוח דף חדש בעבודת ה', במשפחה, בלימוד התורה ובמעשים טובים. **קריאת פרשת בראשית מזכירה לנו שהקב"ה נתן בידינו כוח להתחדש תמיד, ולהתחיל כל פעם מחדש עם אמונה ורצון טוב.**

בברכת לבת אלון ומבורך
עופר כרדי
יו"ר המועצה הדתית באר שבע

דבר העורך

שבת בראשית שפע לכל השנה

אומר הבעל שם טוב **הקדוש** זיע"א שבת בראשית אינה ככל השבתות, היא עניין כללי של שפע לכל השנה כולה. **הרבי 'הצמח צדק'** אומר כפי שהאדם מציב את עצמו בשבת בראשית כך הולכת לו כל השנה. אומר הרבי כשאדם קובע התנהגותו בשבת בראשית בהרחבה, כך יהיה לו כל השנה כולה הרחבה בגשמיות וברוחניות. בשבת בראשית נוהגים להוסיף בקנייני מצוות וענייני שמחה יותר משאר השבתות, משום שהיא שבת כללית, שדרך ההעמדה בה נוגעת לכל השנה כולה. אמר **הרבי הרי"צ** "בשבת בראשית" עדיין יכולים 'לחסוף' ולעשות תשובה. בראש השנה כותבים, ביום הכיפורים חותמים, בהושענא רבה מוציאים 'פתקי חיים', ועד שבת בראשית אין הם יוצאים מן ההיכל. **אומר הגאון מוולנה הגר"א** זיע"א "בראשית" רומז לשש המעלות 'בייטחון, רצון, אהבה, ש'תיקה, יראה, תורה'.

בברכת לבת אלון ומבורך
הרב עוזיאל אדרי
רב המרכז הרפואי "סורוקה"
וק"ק "שבטי ישראל" שכונה יא' באר שבע

זמני הדלקת הנרות

בראשית	פרשת השבוע:
כה אמר	הפטרה:
17:48	כניסת השבת:
18:38	יציאת השבת:
19:17	רבנו תם:

"שבת מברכין"
המועד ליל רביעי בשעה 1:54 ו- 8 חלקים
ראש חדש מרחשון בימים רביעי וחמישי הבעל"ט

אורות הכשרות

הרבנות
והמועצה הדתית

לקראת פתיחת ארץ איורץ בלמחנה בריון ארץ ישראל

לידיעת הציבור

אין לסמוך על שילוט "כשר"
אלא יש לדרוש "תעודת כשרות"
מקורית בתוקף ובצירוף הלוגרמה.
כמו"כ אין לסמוך על אמירות בעל העסק ו/או העובדים
על סוג הכשרות במקום כגון: "בשר חלק" וכד'
אלא יש לסמוך אך ורק על הרשום
בתעודת הכשרות במקום,
כמו כן בכל תעודה מופיע האם זה בשר כשר או בשר חלק.

בברכת יאכלו ענוים וישבעו

הודעה חשובה לבעלי שמחה

על פי הוראת הרבנות הראשית לישראל

**חל איסור מוחלט להכניס
כל מיני קינוחים למינהם
בר מתוקים / בר פירות / עוגות
עוגיות / פיצוחים / שתייה חריפה וכד'
ללא אישור כשרות חד פעמי
מטעם רבנות מוסמכת
ובתיאום עם משגיח הכשרות במקום
לפרטים נוספים ניתן לפנות למפקח ברים
הרב מיכאל כהן 054-4348736
או מחלקת הכשרות: 08-6204026
בכרמל יאכלו ענוים וישבעו
מוזלוקת הכשרות**

לשאלת רבים

אולמות האירועים בבאר שבע
עומדים תחת כשרות רגילה
למעט אירועים אשר בעלי האירוע
מבקשים השגחה צמודה
"מונפקת תעודה חד פעמית מטעם מחלקת מהדרין"
עם כל פרטי האירוע שהוא בהשגחת מהדרין
השגחת המהדרין היא על כל האירוע ולא על מס' שולחנות בודדים
בברכת יאכלו ענוים וישבעו

מסודרו של הרה"ג יהודה רחמי וצוקיל
רב העיר וראב"ד באר שבע

הודעה משמחת

הננו להביא לידיעת בעלי השמחות והאירועים
כי ניתן לקבל בכל האולמות והקנייטרינג
אירוע "כשר למהדרין"
מטעם בד"ץ הרבנות באר-שבע
וזאת בהודעה לפחות של 3 ימים לפני האירוע
למפקח הרב דורון חג"ר 054-8196498
שימו לב! רק אירוע הנושא תעודה מיוחדת מטעם בד"ץ ב"ש
ומוצבת בשערי האולם הינו תחת פיקוחינו ואחריותינו.
הבהרה
"ארוע מהדרין" המושגח על ידנו הוא על
כל הארוע ולא על מס' שולחנות בודדות
ואין אנו אחראים על אמירות למינהם
אלא רק בהצגת תעודה במקום האירוע
בכרמל יאכלו ענוים וישבעו
מחלקת כשרות מהדרין
שע"י הרבנות באר-שבע

אורות הפרשה

המתבר וחותמו

'בראשית ברא אלוקים' (א, א). אומר רבי בונם מפשיסחה זיע"א
"בראשית ברא אלוקים" סופי תיבות "אמת". חז"ל אמרו במסכת
שבת (נה, ב). "חותמו של הקב"ה אמת". דרכו של מחבר שהוא טובע
את חותמו ונותן את שמו בשער הספר. כך טבע הקב"ה את חותמו
'אמת' בראש ספרו ספר התורה. וחותמו של הקב"ה אמת, כי את
האמת אי אפשר לזייף. האמת, ברגע שמזייפים אותה, שוב אינה אמת.
אומר המהר"ל מפראג זיע"א חותמו של הקב"ה אמת, כי הוא יתברך
אחד ואין שני לו, וגם האמת אחת היא ואי אפשר שיהיו שתי אמיתות,
שלא כשקר שאין לו גבול.

ראשית הפול השגחה פרטית

'בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ' (א, א). אומר רבי משה
לייב מסאסוב זיע"א "בראשית" ראשית דבר צריך יהודי לדעת כי
"ברא אלוקים את השמים ואת הארץ" יש יד מכוונת בהשגחה פרטית,
ואין הדברים מתנהלים חלילה מעצמם.

שלושת הצרפים

'בראשית ברא אלוקים' (א, א). אומר רבי וולף מסטריקוב זיע"א
המילה "ברא" משמעותה בריאות, תבואה מלשון בר, ובארמית גם בן
מלשון בר. שלושת הדברים האלה, בני, חיי ומוזוני, הם ראשית ועיקרי
צרכיו של אדם.

בעל הבית היחיד

'בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ, והארץ היתה תוהו
ובוהו וחושך על פני תהום' (א, א). אומר הרבי הקב"ה ברא את העולם
ומלואו, וממילא הוא בעל הבית היחיד בעולם. אלא ש"יחושך על פני
תהום", החלק שהקב"ה הועיד לאדם לתקן עדיין שרוי בחושך ועל
האדם לתקנו ולהאירו.

לגלות את אלוקים

'בראשית ברא אלוקים' (א, א). אומר הבעל שם טוב הקדוש זיע"א
"בראשית" ראשית ותחילת עבודת ה' היא "ברא אלוקים" לגלות את
שם "אלוקים". והיכן הוא "את השמים ואת הארץ", בתוך השמים
ובתוך הארץ.

הארץ תוהו ובוהו

'והארץ הייתה תוהו ובוהו' (א, ב). אומר רבי חנוך מאלכסנדר זיע"א
אם בראשית היום נותן האדם אל ליבו שיהאלוקים ברא את השמים
ואת הארץ, הוא חש במשך היום שיהארץ היא תוהו ובוהו.

הפול פגאת ה'

'בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ' (א, א). אומר הרבי
"שמים" מסמלים עניינים רוחניים, ו"ארץ" מסמלת עניינים גשמיים
וחומריים. על היהודי לזכור תמיד, שכל מה שיש לו, הן ברוחניות הן
בגשמיות, הכול בא מאת הקב"ה.

עצם האור

'ויורא אלוקים את האור כי טוב' (א, ד). אומר ה'מלאכת מחשבת'
הקב"ה ראה את עצם האור ומהותו כי טוב הוא, לא כבני אדם
שמשגיגים את מעלתו של האור רק אחר שרואים את יתרונו על החושך.

המנוח צריך להתאיר

'ויורא אלוקים את האור כי טוב' (א, ד). אומר הרבי הרי"צ כתב
במדדש רבה אור שברא הקב"ה ביום הראשון, אדם צופה ומביט בו
מסוף העולם עד סופו. כיוון שהסתכל באנשי דור המבול ובאנשי דור
הפלגה, שמעשיהם מקולקלים, עמד וגנזו והתקינו לצדיקים לעתיד
לבוא. אף שגנו הקב"ה את האור בעבור הצדיקים לעתיד לבוא, ניתנה
היכולת להמשיכו מלמעלה, שגם היום יבוא לידי גילוי, וזאת על ידי
הצדקה שיהודי עושה. וכשם שהזמן שבו מאיר האור נקרא יום, והזמן
שבו אין האור מאיר נקרא לילה, כך גם באדם, כאשר נשמת האדם
מתפשטת ומאירה אותו, שרוי האדם במצב של 'יום', ואילו אם חס
ושלום אין אור נשמתו מאיר בו, הרי הוא במצב של 'לילה'.

חסד עליון

'ויורא אלוקים את האור כי טוב' (א, ד). אומר ה'חידושי הרי"ם' חסד
עליון הוא שהקב"ה גנו את אור בראשית, לפי שהרשעים היו עלולים
לפגום גם באור ההוא.

יפה אצור

'ויורא אלוקים את האור כי טוב' (א, ד). אומר רבי נח מלכוניץ זיע"א
כאשר יהודי בא לקב"ה באמירה ובתחנונים "יהי אורי", האר לי באורך,
עד מתי אשקע בחושך מיד "יהי אורי", השם יתברך מאיר לו.

לקיים בנו חכמי ישראל
הציבור נקרא להמשיך להעתיר בתפילה
לרפואת הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בן רחל
בתוך שאר חולי עמו ישראל

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של מורנו המרא דאתרא הגאון הגדול רבי יהודה דרעי זצוק"ל

הלכות ציצית

האם צריך כוונת לשמה כסויית חוטי הציצית?

צריך שיהיו חוטי הציצית טוויין לשמה שנאמר גדילים תעשה לך ודרשין בגמי לשם חובך. והיינו שיאמר בתחילת הטווייה שהוא עושה כן לשם מצות ציצית. ואם לא היו טוויין לשמה, פסולים.

האם עכו"ם רשאי לעסוק במלאכת הטווייה כשישראל גדול עומד על גביו?

אין להעסיק עכו"ם במלאכת הטווייה, מפני שאינו מכוון לשם מצות ציצית. ואם טוואן כאשר היה ישראל גדול עומד על גביו ואומר לו עשה לשם מצות ציצית, לדעת הרמב"ם וגדולי הראשונים הציצית פסולה, משום דגוי אדעתא דנפשיה עביד ולא ציית למה שמצוהו ישראל לעשות לשמה. אך לדעת הרא"ש הציצית כשרה, והוסף הרמ"א שנהגים שסייע הישראל מעט.

האם צריך כוונת לשמה גם בהטלת חוטי הציצית וקשירתם בכנף הבגד?

לדעת הרא"ש צריך כוונת לשמה לעיכובא גם בהטלת הציציות וקשירתם בבגד, אך לדעת הרמב"ם א"צ כוונת לשמה אלא בטווייתם. ולפי הנראה העיקר להלכה, שיש להחמיר כדעת הרא"ש. אולם בדיעבד יש לסמוך על דעת הרמב"ם שמכשיר אך לא יברך עליו, ובלבד שאין מצויים ציציות אחרים להכשירו.

האם יש מקום להכשיר ציצית אשר עכו"ם הטיל בה את חוטי הציצית וקשרם בבגד?

עכו"ם פסול להטיל חוטי הציצית וקשירתם בבגד, דכתיב דבר אל בני ישראל לאפוקי אינו יהודי. ואם עשה כן אע"פ שהיה ישראל גדול עומד על גביו ואומר לו לכוון לשם מצות ציצית, אין בכך כלום והציצית פסולה.

האם אשה רשאית לעסוק במלאכת טוויית חוטי הציצית וגם להטילם ולקשרם בכנף הבגד?

אשה רשאית לכתחילה לעסוק במלאכת טוויית חוטי הציצית, ובלבד שיאמר לה "טווי לי ציצית לטלית". אך לגבי כשרות האשה להטיל את חוטי הציצית וקשירתם בבגד, נחלקו רבותינו הראשונים: דעת ר"ת וסיעתו, אשה פסולה מלעשות כן מגזירת הכתוב - כדן הגוי, משום שאינה מצווה במצוה זו ולכן אינה רשאית לעסוק בעשייתה. ויש לחוש לשיטה זו לכתחילה אליבא דהרמ"א וכמה מגדולי הפוסקים. אולם דעת רוב רבותינו הראשונים ובראשה התי"ס והרא"ש, האשה כשרה אף לכתחילה בעשיית הציצית וא"צ שיהא גדול עומד על גבה. וכן נראה עיקר הלכה בדעת הרמב"ם ומרן השו"ע ורבים מן הפוסקים. ברם מי יקל ראש להתיר בזה לכתחילה נגד דעת הרמ"א, ואצ"ל נגד דעת ר"ת וסיעתו הפוסלים את האשה אף בדיעבד. ובפרט למחדרין במצוות שראוי להם להקפיד לרכוש טלית כשר ישראל כשר ויר"ש הטיל את חוטי הציצית וקשרם בבגד כדן, כדי לצאת יריק מצוה יקרה זו לכל הדעות.

מה הדין בזה לגבי קטן?

דין הקטן בכל זה - הוא כדן האשה המבואר לעיל, אלא שבקטן צריך שיהא גדול עומד על גביו ואומר לו עשה לשם מצות ציצית.

האם יש מקום להקל בזה כשעשה ישראל חוליא אחת וקשר ואח"כ גמר העכו"ם או אשה וקטן?

יש מגדולי האחרונים שכתב, שאם עשה ישראל חוליא אחת וקשר, וגמר האינו יהודי או אשה וקטן, דינו כדן מי שהתחיל בכוונת לשמה וגמר שלא בכוונה הציצית כשרה.

האם עכו"ם או אשה וקטן כשרים בכתיבת תפילין כשישראל גדול עומד על גביהם?

עכו"ם ואשה או קטן פסולים לכתוב תפילין מגזרת הכתוב, דכתיב וקשרתם וכתבתם - ודרשין כל שישינו בקשירה ישנו בכתיבה. ואם עשו כן התפילין פסולות, אע"פ שהיה גדול עומד על גבם ואומר להם כתבו לשם מצות תפילין.

"נר ה' נשמת אדם"

העלון מוקדש לזיכרו ולעילוי נשמתו של כב' המרא דאתרא וראב"ד ב"ש

הגאון הגדול רבי יהודה דרעי זצוק"ל

בר אסתר

ת.נ.צ.ב.ה.

"נפישו בטוב תלין זודעו ירש ארץ"

דבר רבני השכונות

הרה"ג ישראל חדאד שליט"א רב ק"ק "שמעון שלום" בשכ' ה' ומנהל מח' הנישואין שע"י הרבנות ב"ש

לקחת את הברכה לכל השנה

מסופר על אחד המגידים שהיה רגיל ב"חודש מר חשוון", בתקופה זו שלאחר הימים הנוראים לומר מעשה מזהים והלקח הנפלא היוצא ממנו. מפורסם הוא רחוב ה"באן-הוף" ב"ציריך בשוויץ" כרחוב יוקרתי עד מאוד, יום אחד עצרה מכונית כסופה ליד חנות התכשיטים היוקרתית ומשרת במדים עמד ופתח את דלתה של המכונית שממנה יצאה אשה הדורה בלבושה כאחת הגבירות. אחר כבוד הוכנסה הגברת ההדורה אל החנות פנימה, וכמעשה גבירה נכבדה הורתה באצבעה ימין ושמאל את אשר נשא חן בעיניה, צמיד ליד ימין וליד שמאל, שרשרת מעודנת וענק משובץ יהלומים, עגילים וסיכות והב עשויות ביד אומנת כל אלה הובאו בידי המשרתים אל השולחן אשר לפניו. העובד המוכר בחנות עמד נדהם לנוכח החשבון הגדול המצטבר ומסתכם בסכום ענק של מאות אלפי דולרים. "המחיר אינו משנה" אומרת היא כלאחר יד "רוכשת אני את התכשיטים לקראת יום הולדתי הקרוב, בעלי הינו אחד הפרופסורים המפורסמים בעיר הוא ישלם ככל אשר יישת עליו. אולם, תחילה תואיל נא לבוא עמי במכונית אל בתי שם אציג בפני בעלי את התכשיטים והוא ישלם את מלוא הסכום". העובד המוכר המשתאה ממרר להעיק את בעל החנות למשמע הבקשה המזוהר, בעל החנות מגיח ממשרדו המהודר כולו אומר חשיבות, למשמע הבקשה רוצה הוא לסרב מיד ולדחות מעליו בו במקום את העיסקה. אולם סכום הקניה הגדול המרצד מול עיניו אינו מותיר בליבו ספיקות כלשהם והוא ממחר בעקבות הגברת אל מכוניתה ההדורה. כעבור דקות נסיעה לא ארוכות עצרה המכונית ליד בית מפואר והדור באיזור המגורים של העשירון העליון, שמו של הפרופסור כמו שאמרה האשה התנוסס על שלט נחושת ממורק שנתלה בחזית הבית ורוח הכסף כבר עלה באפו של הסוחר, הם עלו במדרגות השישי המעוצבות להפליא.

לאחר צלצול קצר בפעמון נפתחה הדלת על ידי משרת. "הבאתי עמי את הסוחר" אמרה האשה, והמשרת קד קידה קלה ופתח בפניה את הדלת לרווחה והניח להם להיכנס פנימה, הם פסעו על המרפדים הרכים, האשה הנחתה אותו אל הטרקלין והורתה לו לשבת והמתמין בעוד היא נוטלת עמה את התכשיטים כדי להראותם לבעלה ולהביא את ההמחאה. בתחילה ישב הסוחר וסקר ממקום מושבו את חפצי האומנות הרבים הממלאים את הטרקלין המפואר, אולם כעבור חמש דקות פגה סבלנותו והוא החל לנוע על פני הטרקלין כשהוא סוקר מקרוב את חפצי הנוי, שקוע היה במראה עיניו שכלפתע צלצל השעון היוקרתי התלוי על הקיר וגילה לו כי כבר עברו עשרים דקות תמימות מאז נכנס אל הטרקלין והאשה טרם שבה. "כמה זמן אורכת כתיבת המחאה?" עלתה במוחו השאלה. "אולי עסוק הוא הפרופסור העשיר" עלתה לה במוחו התשובה. אולם משקפיו ועברו הדקות והצטרפו לכמעט שעה תמימה של המתנה, איבד את סבלנותו ובעצמי מהוססים יצא את הטרקלין לברר את סיבת העיכוב, "שמא תאמר לי היכן מצוי הוא הפרופסור?" שאל את המשרת הראשון שנקרא בדרכו. "הנה כאן בקצה הפרוזדור" הורה לו המשרת שבאצבעו וליווהו עד פתח חדור של הפרופסור. לאחר נקישו קלה על הדלת הוזמן פנימה, הוא פתח את הדלת ולעיניו נגלה איש קשיש יושב על כסא גבוה מאחורי מכתבה מהודרת מעץ מהגוני שהורה לו ביזו להיכנס. "האם כבודו הוא הפרופסור?" שאל הסוחר. "כן, אני הוא, שב נא בבקשה" השיב הפרופסור והורה ביזו על הכסא שמולו. "אבל... היכן בעלמה האשה?" נגמם הסוחר בשאלה בנימה שחרדה לא מעטה הייתה נסוכה בה. "אל נא תדאג, הכל בסדר, האשה הסבירה לי את כל העניין, שב נא ונשוחח..." השיב הפרופסור בנימה מרגיעה. עתה כבר נתבלבל הסוחר לגמרי, "לך ותבין עולמם של פרופסורים" אמר בליבו, ונקול אמר "על מה יש לשוחח הלא הכל ברור, אני הוא הסוחר והחשבון ידוע שלוש מאות ארבעים וחמישה אלף דולרים, זהו הסכום המגיע לי עבור התכשיטים ועוד שעת עבודה על אל ההמתנה שהמתנתי". הפרופסור חייד חיוך קל כמי שמבין איך ליבו של הסוחר "כן, יודע אני, שב נא וספר לי איך כל זה התחיל..." ביקש ברוגע.

כעת כבר היה הסוחר מבולבל לגמרי "איך התחיל מה??? מה פירוש איך התחיל? אני פתחתי את חנותי הראשונה לפני כשלושים שנה באיזור צר וצפוף ומאז התרחבתי והרחבתי את מעגל לקוחותי, והנה היום הגיעה האשה אל חנותי..." הפרופסור קטע את דבריו "התכוונתי לשאול איך התחיל השיגעון הזה שלך, האשה סיפרה לי הכל, אל לך לחשוש היה נא גלוי לב כלפי. כידוע לך אני רופא מומחה למחלות נפש, ואני מומחה בעל שם עולמי בתחום זה, וביכולתי לטפל בבעייתך. האשה הזאת שדיברת עליה הייתה כאן הבוקר וסיפרה כי זה זמן רב שמישהו בן משפחה קרוב מאוד שלה נתקף בשיגעון והוא מתחזה לסוחר גדול של תכשיטים ואבני חן ומציק לה בתואנה כי חייבת היא לו סכום ענק על תכשיטים שרכשה ממנו כביכול, ומכיוון שהיא דואגת דאגה עמוקה וכינה לבן משפחה שחלה, היא נמרה בדעתה שלא לפנות למשטרה, אלא להפנות עניין זה לטיפולו של רופא מומחה למחלות נפש. ואכן, היא פנתה אלי הבוקר, בקשתני ממנה כי איתן את אותן בן משפחה אלי אם תוכל, והנה הצליחה אשה מסורה זו להביאך אלי וכבר שילמה לי סכום נכבד כמקדמה על הטיפול שהעניק לך.... זהו מה קרה: נבהל לפתע הפרופסור מדוע זה נפלת מניסאך? והחל להעיק עזרה הצילו! הצילו! מיס! מיס! הדלת נפתחה בבהלה בידי המשרת שתמה לראות את הסוחר ההדור מוטל על המרפד חסר הכרה... והנה התברר בחקירת הסוחר כי הפרופסור בתמימותו נפל קורבן ונוצל לרעה ע"י כנופיית שודדי תכשיטים ומבלי ידיעתו היה שותף לתרמית הגדולה ולפצע הנורא.

"כן" אדרכו של היצר הרע, היה מרעים בקולו וזועק מנהמת ליבו המגיד לאחר שמלאנו את אוצרותינו בימים הנוראים בתפילות וסליחות, במצוות ובמעשים טובים, בקבלות טובות ונפלאות לכל השנה, והנה בא אותו שודד דרכים היצר הרע "לפתח חטאת רובץ", ונוטל מאיתנו בערמה ובכחש את כל אוצרותינו, עלינו להמשיך את הברכה של הימים הנוראים לכל השנה כולה.

מברכת לבת שלום ואהבה
הרב ישראל חדאד

אורות עונג שבת

הדרך לעץ החיים

בראשית ברא אלוקים' (א, א). כשהתחוללה המהפכה הקומוניסטית ברוסיה נסגרו מקורות ההכנסה של הישיבות, והתלמידים רעבו ללחם. ליל שבת אחד גנש ה'חפץ חיים' זע"י"א את הקומיסר האזורי, שהיה בן ישיבה לשעבר. הוא ביקר אותו בשבת שלום ושאל אם יסכים לשמוע דבר תורה. מפני כבודו של הרב, נעתר הקומיסר. אמר ה'חפץ חיים' "בפרשת בראשית מסופר שהקבי"ה ברא את עץ החיים בטבורו של גן העדן. מדוע לא הציב את העץ באחת מפני נות הגן, אלא שהדבר מלמד שהקבי"ה נתן לכל אדם דרך נוחה וקלה אל עץ החיים. אחד יגיע לכך על ידי לימוד תורה, אחד על ידי ראות שמים, ואחד על ידי מעשים טובים. אתה, למשל, יכול לקנות את עולמך אם תמכור מעט מצרכי מזון בעבור תלמידי הישיבה". הקומיסר לא השיב דבר, אך נראה מהורר. בצאת השבת הגיעה לפתח הישיבה עגלה עמוסה שקי קמח ומצרכי מזון אחרים בעבור תלמידי הישיבה.

שנתף להקב"ה במעשיו בראשית

בראשית ברא אלוקים' (א, א). רבי דוד לייקס זע"י"א, תלמידו של הבעל שם טוב הקדוש זע"י"א, חי יותר ממאה שנה. עד יומו האחרון ישב בבית הדין בביתו, וכל דבר שהתקשו בו רבני העיר הובא לפניו. ביומו האחרון שכב על מיטתו וכבר היה קרוב ליציאת נשמתו. בחדר הסמוך ישבו הדיינים ועסקו בעניין חמור. הוא קרא לעברם פעם אחת ושתיים, ולא שמעו קולו. דפק רבי דוד על השולחן, ומעוצמת המכה נשבר קצה השולחן. מיד נכנסו אליו הדיינים. אמר להם רבי דוד, "כל דיין הדין דין אמת לאמיתו נעשה שותף לקב"ה במעשיו בראשית, ואתם רוצים להרחיקני מן השתופות". הצגו לפניו את העניין והוא פסק את הדין. כעבור כמה שעות נפטר ולפני יציאת נשמתו לחש, "הנני הולך מבית דין לבית דין".

תכנית השחרור

ברל קוויניצוב היה בן יחיד להוריו, תושבי העיירה שצדרין ברוסיה הלבנה. בתור שכזה פטר אותו החוק הרוסי משירות צבאי. כך נחסכה ממנו דרך הייסורים שרבים מחבריו היו צריכים לעבור כדי להיפטר מהגיוס לצבא, שבו לא היה אפשר לנהל אורח-חיים יהודי.

ברל חש כי גזירה זו היא ממנו והלאה, אולם במהרה השתנו הנסיבות והוא נקרא להתגייס לצבא הרוסי. הדבר היה כשפרצה המלחמה בין רוסיה ליפן (בשנת תרס"ח, 1908), שאז בוטר הפטור שניתן לבנים יחידים.

להוריו של ברל, שחששו לחיי בנם יחידם לא פחות מאשר ליהדותו, הייתה זו מכה קשה, שלא יכלו לעמוד בה. באותו יום שבו הגיעה לביתם פקודת הגיוס, החישו את פעמיהם לעיירה ליובאוויטש הסמוכה, כדי לבקש ישועה מאת הרבי, הלוא הוא האדמו"ר רבי שלום-דובער מליובאוויטש. בדמעות ובתחנונים ביקשו מהרבי כי ימצא עצה להציל את בנם יקירם.

הרבי האזין להם בקשב רב ואחר-כך אמר: "לעת-עתה אין מה לעשות. אך לאחר שיגוייס, אבקשם להודיעני על מקום שירותו, ואני מבטיחכם נאמנה כי בעזרת ה' הוא ישוחרר".

החורים שבו לערים מעודדים מהבטחת הרבי, אך עדיין מודאגים למדי. ואכן, לא חלפו ימים רבים וברל גוייס. המחנה הצבאי שבו רוכזו המתגייסים הסריסים שכן בסמיכות לעיירה ז'יטומיר. החורים מיהרו להודיע על כך לרבי.

הרבי קרא אליו לחדרו אחד מתלמידי ישיבת 'תומכי-תמימים', וולף פצ'ובר. הוא שלח אותו לז'יטומיר כשהוא מצויד אותו בהוראות מפורטות כיצד עליו לפעול. התכנית שהתווה הרבי לשחרורו של ברל הייתה, שעליו להסב לעצמו חבלה קלה בגופו, ולאחר מכן להתלונן עליה לפני רופא המחנה.

הרבי הוסיף, כי ברור לו שהתכנית לא תעבור 'חלק', והדריך את תלמידו: כיצד להגיב על התפתחויות שונות.

כשהגיע וולף לז'יטומיר הצליח איכשהו להיפגש עם ברל ולמסור לו את הוראותו של הרבי. החייל הצעיר מילא אחריה כלשונה. הוא חבל באחד מאבריו גופו ופנה להתלונן על פציעתו וכאביו לפני רופא המחנה.

הרופא, שלא היה תמים כל-כך, הבין כי הדבר נעשה בזדון. הוא רתן מזהם על הניסיון להולוכו שולל: "אספר על כך לרופא הצבאי הראשי. הוא כבר ידגא להענישך כיאה לך", איים. ברל נחרד. הכול ידעו על קשיחותו הגובלת באכזריות של הרופא הראשי. בינתיים אושפז ברל באגף הפצועים שבמחנה לצורך קבלת טיפול, אך הספיק לדווח על ההתפתחות לולף.

שלמי תודה וברכה

הרינו מביעים בזאת את הערכתנו והוקרתנו

לאיש חיל רב פעלים לתורה ולתעודה

עושה ומעשה למען הפצת התורה והרבות הדת

ולמען חיזוק צביונה הרוחני בעירנו הק' באר שבע יע"א

ר' עופר כרדי הי"ו

יו"ר המועצה הדתית באר שבע

אשר לא חסך מאומה והשקיע רבות באירועים

של חג הסוכות "שמחת בית השואבה"

ו-"הקפות שניות" ברחבי העיר במוצאי חג שמחת תורה

יה"ר שיזכה ששם שמים יתקדש על ידיו

וזכות תוה"ק תגן בעדו ובעד ב"ב אלף המגן

ברוב אושר נחת ושמחה מכל יוצ"ח אמן.

מברכים ומודים

בשם תושבי באר שבע

לוח זמנים שבועי

שבת קודש	יום ו'	יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	לוח הזמנים מדויק לבאר-שבע
25.10.25	24.10.25	23.10.25	22.10.25	21.10.25	20.10.25	19.10.25	עלות השחר
5:41	5:40	5:39	5:38	5:37	5:36	5:35	זמן טלית ותפילין
5:47	5:46	5:45	5:44	5:43	5:42	5:41	זריחה - הגין החמה
6:54	6:53	6:52	6:51	6:50	6:49	6:48	סוף ק"ש לדעת מג"א
9:02	9:02	9:02	9:01	9:01	9:00	9:00	סוף ק"ש להתניא והגר"א
9:36	9:36	9:35	9:35	9:35	9:34	9:34	סוף ברכות ק"ש
10:32	10:32	10:32	10:32	10:31	10:31	10:31	חצות יום ולילה
12:25	12:25	12:25	12:26	12:26	12:26	12:26	מנחה גדולה
12:55	12:55	12:55	12:56	12:56	12:56	12:56	פג המנחה
17:04	17:05	17:06	17:07	17:08	17:08	17:09	שקיעה
18:00	18:01	18:02	18:03	18:04	18:05	18:06	צאת הכוכבים
18:14	18:15	18:16	18:17	18:18	18:19	18:20	

על-פי הנחיותיו המוקדמות של הרבי יצא עתה וולף לאתר, בעזרת מתפללי בית-הכנסת בז'יטומיר, את מקום עבודתו של החייט הצבאי, שאצלו נהגו קציני הצבא לתפור את מדיהם. התברר לו כי החייט הוא בעצם יהודי.

כשמעו החייט כי ידו של הרבי מליובאוויטש בכבודו ובעצמו בעניין, מיד נכון היה לעזור. "שמע-נא", אמר לולף, כמי שברך הבויק במוחו, "מחר בצהריים אמור להגיע אלי הרופא הצבאי הראשי, כדי למדוד את המדים החדשים שתפרתי עבורו. עצתי לך, כי באותה שעה תסתתר בחדר הסמוך ותעקוב אחר שיחתנו".

למחרת, בשעה היעודה, הופיע הרופא הראשי בחדר-עבודתו של החייט. וולף שמע על מלה שהוחלפה בין השניים. החייט סיפר לרופא, כאילו בדרך אגב, על הרבי מליובאוויטש ועל גדולתו. הוא סיפר על המוני חסידיו ועל עוצמת השפעתו על היהודים בכלל.

פתאום, כמי שזנר במשהו, סיפר לרופא על אחד מתלמידי הרבי המשרת במחנה הסמוך. "אותו בחור, לא זו בלבד שגוייס לצבא למרות המוס שבגופו, אלא שגם טפלו עליו עלילה כי הוא שעולל זאת לעצמו בזדון", אמר לרופא בנימת צער.

הרופא הביע עניין רב בשיחה על הרבי ועל חסידיו. הוא שאל את החייט לשמו של החייל ורשם אתו בפנקסו האישי.

למחרת היה ביקור באגף הפצועים של המחנה. הרופא הראשי, מלווה ברופא המחנה, עבר ממיטה למיטה וקבע מה ייעשה בכל אחד ואחד. כל החולים הצטנפו במיטותיהם בחשש מפני מוצאפיו של הרופא הראשי. גם ליבו של ברל פגס בחזקה. על-פי סיפורי החולים, היה יסוד לחששו.

"זהו החולה שעליו סיפרתי לך, שלדעתי עולל בזדון את המוס שבגופו, כדי להשתחרר מן הצבא", אמר רופא המחנה לרופא הראשי כשהגיעו למיטתו של ברל. עיניו של רופא המחנה רשפו אש, ורק מפני כבודו של הרופא הראשי נאלץ לומר את דבריו בנימוס.

הרופא הראשי הבחין בוקנו של החייל שבמיטה. תוך כדי בדיקת פציעו שאלו בלחש: "מה שמך?". "ברל קוויניצוב", השיב החולה. נדמה היה לברל, כי צל חיוך חלף על פני הרופא הראשי. הוא השיש עצמו מתרכז בבדיקת הפציעה, ואחר-כך הפטיר לעבר רופא המחנה: "נראה כי פציעתו אירעה מכבר. יש לשחררו מן השירות".

מניו של רופא המחנה הביעו תדהמה וזעם.

כשהפנה רופא המחנה את פניו לעבר המיטה הבאה, התכופף לפתע הרופא הראשי לעבר ברל ולחש באוזנו: "כשתשוב לביתך, אל תשכח להזכירני לברכה לפני רבך..."

לעילוי נשמת
 הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל
 בר עליה ז"ל
 והרבנית רחל טריקי ע"ה
 בת סימני ז"ל
 ת. נ. צ. ב. ה.